

MADÁCH IMRE

Az ember tragédiája

(A fordítások jegyzéke)

Budapest, 1995.

MADÁCH IMRE

Az ember tragédiája

(A fordítások jegyzéke)

Budapest, 1995.

Összeállította:
PRAZNOVSZKY MIHÁLY

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM
1053 Budapest
Károlyi Mihály u. 16.

ISBN 963 7602 98 4

Szerkesztői óhaj

Az összeállítás célja egyértelműen: számba venni Madách művének fordításait szerte a világban. Az eredmény lenyűgöző: jelenlegi ismereteink szerint 40 nyelven olvassák Madáchot! E 40 nyelven 113 fordításról tudunk. A legtöbb a német 17 fordítással, majd követi ezt az angol 12-vel, majd az olasz és a francia 8-8-cal. Nyomtatásban a teljes mű megjelent 216 kiadásban, részletek belőle 57 kiadásban. Összesen 182 kiadás száma van a Tragédiának. Kéziratban maradt: teljes fordítás 18, míg részlet 13 esetben készült.

Ha tehát abszolút összesítést kívánnánk tenni, akkor a következő rendkívüli eredmény jön ki: Madách Imre: Az ember tragédiája című művét 40 nyelvre fordították a világon 113 fordításban. A fordításokból kéziratos és megjelent mű (teljes és egész): 213. Nem tudom van-e még magyar alkotó és alkotás, amely ezt elmondhatja magáról. S most jön a de...

Összeállításunk közel sem teljes és pontos. Nyugodtan ráírhattuk volna a címlapra, hogy: kézirat gyanánt. Hiszen bármennyire figyeltünk minden forrásra, akadnak kimaradt feldolgozások. S akadnak pontatlan adatok, amelyeket ki kell egészíteni. Akadnak kétes adatok, amelyek hitelességét ellenőrizni kell.

Mindezek a feladatok ránk, a Nemzetközi Madách Társaság tagjaira várnak: magyarokra és külföldiekre. Hiszen éppen ez volt a célunk most. Egyrészt azért felmutatni ennek az ismeretségnek a nagyságát, súlyát, jelentőségét, másrészt segítséget kérni a Társaság tagjaitól, hogy ismereteikkel pontosítsák ezt az összeállítást.

A korrekciók után mindenképpen elkészítjük a véglegesnek szánt összeállítást. Végleges? Lehet-e végleges bármi is a Tragédia körül? Hiszen a Társaság tagjai éppen azért szövetkeztek, hogy az emberiség ezen egyik legnagyobb hatású alkotását valóban az emberiség kincsévé tegyék: idegen nyelveken, új kiadásokkal, új színházi adaptációkkal s a művészetek ezernyi más eszközével.

Érdemes felsorolnunk, hogy az összeállítás elkészítéséhez mit s kiknek a segítségét használtuk fel forrásként.

A könyvtárak katalógusai közül az Országos Széchényi Könyvtár, az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, a Petőfi Irodalmi Múzeum cédu láit. A múzeumok gyűjteményei közül a salgótarjáni múzeum Madách gyűjteményének anyagát, a győri múzeumból a Szabó-gyűjtemény anyagát. Ezenkívül Fejér László budapesti magángyűjtő könyvtárát is át tudtuk nézni. Köszönet minden segítőnek.

S persze mindenk előtt Radó Györgynek, aki – béke poraira – az első és legfontosabb lépéseket tette meg Madách idegen nyelvű fogadtatása kérdésében. A Filológiai Közönyben 1964–1972 között megjelent hat terjedelmes összeállítása alapvető forrása minden kutatónak.

Az azóta eltelt időszakot már senki sem összesítette, s így csak alkalmi híradásokra, kisebb-nagyobb sajtóbeli értesítésekre voltunk utalva.

Bizony, nagyon elkelne egy fiatal kutató, aki összefogná és folytatná ezt a bibliográfia regisztrálását, hiszen a feladat mélységes mély és kimeríthetetlen.

Hát még ha hozzá vesszük, hogy a Társaság jövő évi közgyűlésére hasonló módon és szándékkal összeállítjuk a Tragédia bemutatóinak pontos (?) listáját, a hazaiakat és a külföldieket egyaránt. Kérve akkor is (de már előzetesen is) a Társaság tagjainak segítségét, közreműködését.

Kiadványunkban a nyelvek alfabetikus sorrendjében haladunk. Az idegen nyelvű cím után feltüntetjük a magyar megfelelőjét (nem mindig pontos, szó szerinti a fordítás) a fordító nevét, a megjelenés helyét. A kiegészítő megjegyzésekben utalunk a fontosabb adatokra is. Mindezt egy összesítő táblázat zárja le.

Az összeállításból 50 példány készült, számozottan, tehát csak a Nemzetközi Madách Társaság tagjai kapják a fenti cél szellemében. Ismételten kéri tehát a szerkesztő, összeállító, hogy segítő kiegészítéseiket küldjék meg neki, hogy hamarosan egy teljesebb, pontosabb s már a nagyközönségnek is szóló összeállítást tehessen le az asztalra. Igazolva ezzel is a Nemzetközi Madách Társaság megalakulását, de még inkább Madáchnak s művének egyetemes értékét, halhatatlanságát.

ANGOL

1. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: William N. Loew
1909
New York
2. *The tragedy of Humanity*
(Az emberiség tragédiája)
Ford: Gáspár Bernát
1923
Budapest
Részletek a Világ című folyóiratban
3. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
1933
Winnipeg
Részletek a The Magyar Muse című antológiában
4. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: C. P. Sanger
1933
London
5. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Henry Meltzer és Vajda Pál
1933
Budapest
6. *Ua. 2. kiad.*
1935
New York
7. *Ua. 3. kiad.*
1948
Budapest
8. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: C. P. Sanger
1953
Sidney
2. kiad.
9. *Ua. 3. kiad.*
1955
Sidney
10. *The Tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: C. H. Meltzer és Vajda Pál
1957
Budapest
4. kiad.
11. *Ua. 5. kiad.*
1960
Budapest
12. *The Tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Leslie Evans Roberts
1953–1962 között
Kézirat, a Washingtoni Kongresszusi Könyvtár katalógusában szerepel a leírása
13. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Horne, J. C. W.
1963
Budapest
14. *The Tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
1963
Ford.: Joseph Grosz és W. Arthur Boggs
Budapest
Részlet a The Hungarian Quarterly című folyóirat 1963. 1–2. számában

15. *Ua.*
1963
München
Részlet a Hungarian Anthology című
gyűjteményben
16. *The tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Horne, J. C. W.
1964
Budapest
2. kiad.
17. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Joseph Grosz és W. Arthur
Boggs
1966
Toronto
Részlet a Hungarian Anthology című
gyűjteményben
18. *The Tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Joseph Grosz
1966
Oregon
19. *The Tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Horne, J. C. W.
1967
Budapest
3. kiad.
20. *Ua.*
4. kiad.
1970
Budapest
21. *Ua.*
5. kiad.
1973
Budapest
22. *The tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Horne, J. C. W.
1975
Budapest
Csak részleteket tartalmazó kiadás Kass
János illusztrációival
23. *The tragedy of man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Joseph Grosz
1985
Budapest
A Nemzetközi Színházi Intézet
kiadásában
24. *The Tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: George Szirtes
New York (Budapest
1988
A Püski Kiadó és a Corvina közös
kiadása
25. *The tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Tom Mark
1989
Boulder, USA
26. *The Tragedy of Man*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Ian MacLeod
1994
Edinburgh

ARAB

1. *Dleszethu el inszon*
(?)
Ford.: Issza an Nauri
1969
Libanon – Beirut

BOLGÁR

1. *Tragedijata na csoveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Konsztantin Dimitar Belcsev
1936
Szófia
2. *Tragedijata na csoveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Georgi Krumov
1968
Szófia
3. *Ugyanaz 2. kiadása*
1904
Prága
4. *Tragédie Člověka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Kamil Bednár és Ladislav
Hradsky
1960
Prága

DÁN

1. *Den menneskelige Tragedie*
(Az emberi tragédia)
Ford.: Karl Dumreicher
1933
Koppenhága
Kéziratban, nem teljes fordítás

ESZPERANTÓ

1. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Altenburger Adolf
1900-as évek eleje
Budapest (?)
Kéziratban lappang

CSEH

1. *Tragedie člověka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Jaroslav Vhrlický
1892
Prága
Csak a színpadi bemutatóra készített
fordítás, a Narodni Divadlo előadására
2. *Tragédia Člověka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Frantisek Brabek
1895
Prága
3. *El "La Tragedio de la Homo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Cezaro Bárczi (Bárczi Géza)
1913–1914
Eger
Részletek jelentek meg a fordításból a
La verda Standarde című lapban (1913:
8, 9, 10, 11, 12. sz. (1914: 6. sz.))
2. *Tragedie člověka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Schatz Róbert
1900-as évek eleje
Budapest (?)
Kéziratban lappang

4. *La tragedia de l'homo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Kalocsay Kálmán
1924
Budapest
5. *La tragedia del l'homo*
Az ember tragédiája
Ford.: Kalocsay Kálmán
1965
Budapest
Jelentősen átdolgozott fordítás
6. *Ugyanaz*
1969
részletek
Kéziratban, braille jelekkel a vakok részére

ÉSZT

1. *Inimese tragöödia*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Ants Murakin
1937
Tallin
Egy magyar költészeti antológiában, részletek
2. *Inimese Tragöödia*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Jan Kroos
1970
Tallin

FINN

1. *Ihmisen murhenäytelmä*
(Emberi szomorújáték)
Ford.: Otto Manninen
1924
Részletek a Valvoja-Aika című folyóiratban (1924. 73–85. old.)

2. *Ihmisen murhenäytelmä*
(Emberi szomorújáték)
Ford.: Tivo Lyy
1943
Puurvo – Helsinki
3. *Ua.*
1970
Részletek a Helsinkiben megjelent Unkarin Lyyra magyar irodalmi antológiában
4. *cím ismeretlen*
Ford.: Anna-Maia Raittila
1980
Helsinki
Kézírtos, a Nógrád című lap készített interjút a fordítónővel a készülő fordításról (1980. jún. 5.) Lásd még Békés megyei Népújság 1980. jún. 5.

FRANCIA

1. *La Tragedie de l'Homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Ludovic Rigoudaud
1863
Pozsony
Levélváltásukban olvasható: "... az egész kötetet lefordítottam..." írja a francia 1863. október 12-én Madáchnak. A kézirat lappang
2. *La Tragedie de l'Homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Varga Bálint
1881–1882
Budapest
Részletek a Gazette de Hongroise című lapban (1881: 81–84. sz. (1882: 1–4. sz.))

3. *La Tragedie de l'Homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Charles de Bigault de Casanova
1896
Paris
Részletek a Mercure de France című lapban (Tom. 19. és Tom. 20.)
4. *Ua.*
1896
Paris
5. *Ua.*
2. kiad.
1896
Paris
6. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: G. Vautier
1931
Budapest
7. *Ua.*
2. kiad.
1931
Paris
8. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Fernand Pignatel és Cselényi-Walleshhausen Zsigmond
1937
Párizs
A bábszínházi előadásra lefordított rövidített szöveg
9. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Karinthy József
1939
Párizs
kézíratos, lappang
10. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Roger Richard
1960
Budapest
11. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Jean Rousselot
1962
Paris
Részlet az Anthologie de la Poésie Hongroise című gyűjteményben
12. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Roger Richard
1964
Budapest
2. kiad.
13. *La tragedie de l'homme*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Jean Rousselot
1964
Budapest
2. kiad.
14. *Ua.*
3. kiad.
1966
Budapest
15. *Ua.*
1968
Budapest
Részlet az Arion c. antológia 2. kötetében
16. *Ua.*
4. kiad.
1978
Budapest

17. Ua.

5. kiad.

1986

Budapest

A Nemzetközi Színházi Intézet kiadása

GRÚZ

1. [cím ismeretlen]

[?]

Ford.: Nodar Gorosidze

1977

Tbiliszi

Részletek a Szabcsota Heloné című lap 1976–1977. évi számaiban

2. Ua.

Részletek a Ciszkar című lap 1977. évi számaiban

3. Ua.

Részletek a Mnatoli című lap 1977. évi számaiban

4. Ua.

Ford.: Nodar Gorosidze
1977
Tbiliszi

5. Ua.

2. kiad.
Tbiliszi
1984

HÉBER

1. Hāzon Hāādām

(Ádám látomása)

Ford.: Avigdor Feuerstein
1924
Varsó

A fordító eredeti neve: Kova-Feuerstein Albert. Használta még az Avigdor Haméiri nevet is. A címet pontosította Scheiber Sándor.

HOLLAND

1. De Tragedie van den mensch

(Az ember tragédiája)

Ford.: A. S. C. Wallis

1887

Amszterdam

A fordító eredeti neve: Adele Opzoomer

2. Ua.

2. kiad.

1887

Amszterdam

3. Ua.

3. kiad.

1922

Amszterdam

4. De Tragedie van de Mens

(Az ember tragédiája)

Ford.: Antal Sivirsky

1954

[?]

Részletek jelentek meg a Maatstaf című folyóirat 1954. évi 3. számában

HORVÁT

1. Čovjekova tragedija

(Emberi tragédia)

Ford.: Milan Bogdanovič, Ferdo Ž.

Miler, Milan Ogrizovič

1914

Zágráb

A Hrvatske Narodne Kazalište előadására készült színházi fordítás

IZLANDI

1. [cím ismeretlen]

Ford.: Sveinn Einarsson

1984

Reykjavik

Raj Tamás adott hírt a Magyar Nemzetben a készülő fordításról (1984. dec. 28.)

JAPÁN

1. Ningen no umnei

(Az ember végzete)

Ford.: Imaoka Dzsuicsiro

1941

Tokió

Részletek egy magyar irodalmi antológiában

2. Ua.

Ford.: Imaoka Dzsuicsiro

1943

Tokió

3. Ningen no bigeki

[?]

Ford.: Imaoka Dzsuicsiro

1965

Tokió

Átdolgozott kiadás

4. Ua.

2. kiad.

1971

Tokió

JIDDIS

1. Die Tragedie frum Menschn

(Az ember tragédiája)

Ford.: Josef Holder

1925

[?]

A teljes szöveg kéziratban Izraelben és a Varsói Zsidó Színház archívumában

2. Ua.

Ford.: Josef Holder

1930

Cernauti

Részletek a Czernowitzer Blätter című lapban

3. Ua.

1934

New York

Részletek a Zukunft című lapban

4. Ua.

1934

Budapest

Részletek a Múlt és Jövő című lapban

5. Ua.

1935

Budapest

Részletek a Heti Újság című lapban (jan. 6.)

KATALÁN

1. La Tragedia de L'home

(Az ember tragédiája)

Ford.: Jordi Parramon és Déri

Balázs

1985

Barcelona

KÍNAI

Radó György közlése szerint az 1950-es években Pekingben megjelent (elkészült?) egy fordítás, de nem lelhető fel.

LATIN

1. *Hominis Tragoedia*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Tamáskó István
1888
Budapest
Részletek, megjelentek az Ungarische Revue 13–14. számában

LENGYEL

1. *Tragedya ludzkości*
(Az emberiség tragédiája)
Ford.: Juliusz Hen
1885
Krakkó
A kézirat ismeretlen helyen
2. *Tragedya człowieka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Teresa Prądmowska
1892
Varsó
Részletek a Kurjer Codzienny című lapban (356. sz.)
3. *Ua.*
Ford.: Teresa Prądmowska
1899
Varsó
4. *Tragedia człowieka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Andrzej Rybicki
1920-as évek
Varsó
Teljes fordítás, a kézírata elveszett

5. *Tragedia człowieka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Lew Kaltenbergh
1960
Varsó
6. *Tragedia człowieka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Stanisław Hebanowski
1971
Gdańsk
Teljes mű, kéziratban a Teatr Wybrzeże előadására fordítva
7. *Tragedia człowieka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Lew Kaltenbergh
1975
Varsó
Részletek egy magyar költészeti antológiában (Antologia Poezji Węgierskiej)

MACEDÓN

1. Pascal Gilevski fordításában készül

MONGOL

1. "Kéziratban már jóideje megvan" (írja Szabó József 1979. augusztus 30-án kelt levelében Kozocsa Sándornak. Többet nem tudunk róla.

NÉMET

1. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Dux Adolf
1862
Budapest
Részletek a Pester Lloyd január 26., február 2. és február 9. számában. (A Tragédia január 16-án jelent meg!)

2. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Alexander Dietze
1863
Budapest
Részletek az Ungarische Nachrichten című lapban (jan. 9., jan. 10.)
3. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Alexander Dietze
1865
Pest
(Adolf Kugler kiadás, előszó nélküli)
4. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Alexander Dietze
1865
Pest
2. kiad. előszóval, Pollak testvérek kiadás
5. [cím ismeretlen]
fordító: ismeretlen
1885
Leipzig
Részletek az Auf der Höhe című lapban (augusztus)
6. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Alexander Fischer
1886
Budapest
7. *Ua.*
1886
Leipzig – Berlin
2. kiad.
8. *Ua.*
1886
Leipzig – Berlin
3. kiad.
9. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Josef Siebenlist
1886
Pozsony – Leipzig
10. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Andor von Sponer
1887
Késmárk
11. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Julius Lechner
1888
Leipzig
12. *Die Welt ein Traum*
(A világ egy álom)
Ford.: Dóczi Lajos
1890
Bécs
Részletek a Neue Freie Presse-ben
13. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Spöner Andor
1891
Leipzig
2. kiad.
14. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Eugen Planer
1891
Halle

15. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Dóczi Lajos
1891
Stuttgart
16. *Ua.*
2. kiad.
1892
Stuttgart
17. *Ua.*
3. kiad.
1893
Stuttgart
18. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Sponer Andor
1899
Leipzig
3. kiad.
19. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Julius Lehner
1916
Leipzig
2. kiad.
20. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Mohácsi Jenő
1933
Budapest
21. *Ua.*
2. kiad.
1933
Budapest
22. *Ua.*
3. kiad.
1935
Budapest – Leipzig
23. *Ua.*
4. kiad.
1937
Budapest – Leipzig
24. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Hans Jobat
1937
[?]
Részlet, megjelent a Stimmen aus dem
Südost című lapban (5(6. sz.))
25. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Sponer Andor és Ernst
Leopold Stahl
1938
Berlin
rövidített szöveg
26. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Elsa Reitter Podhradszky
1939
Budapest
27. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Mohácsi Jenő
1957
Budapest
(Újra kezdték a kiadások számozását,
Benedek Marcell előszavával ez az el-
ső)

28. *Ua.*
2. kiad.
1959
Budapest
29. *Ua.*
3. kiad.
1964
Budapest
30. *Ua.*
4. kiad.
1967
Budapest
31. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Claude D'Acy
1965
Wien
A fordító neve: Kerpel Jenő
32. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Rudolf Hentz
1967 körül
Wien
Színpadra készült erős átköltés
33. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
1968
Budapest
Ford.: Rudolf Henz
Részlet az Arion című antológia 2. füze-
tében
34. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Mohácsi Jenő és Engl Géza
1970
Budapest
5. erősen átdolgozott kiadás
35. *Ua.*
6. kiad.
1977
Budapest
36. *Ua.*
7. kiad.
1982
Budapest
37. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Sebestyén György
1983
Klagenfurt
Kézirat, színházi előadásra készült
38. *Die Tragödie des Menschen*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Mohácsi Jenő és Engel Géza
1983
Corvina
8. kiad.
39. *Ua.*
1994
9. kiad.

NORVÉG

1. [cím ismeretlen]
Ford.: ismeretlen, a nyersfordítást
Marchis György készítette
1946
Oslo
A norvég rádióban hangzottak el részle-
tek
2. *Menneskets tragedie*
(Emberi tragédia)
Ford.: Albert Lange Fliflet
1979
Oslo

OLASZ

1. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Lodovico Czink és Antonio Fonda
1889
Fiume
Az L'Operaio fiumei újságban közöltek részleteket (Vasárnapi Újság szept. 15.)
2. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Lodovico Czink és Antonio Fonda
1908
Fiume
3. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Antonio Widmar és Alberto Gianola
1934
Részletek jelentek meg a Napkelet című folyóiratban (618–621. p.)
4. *Ua.*
Ford.: Antonio Widmar
1936
Milánó
5. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Umberto Norsa
1936
Torinó
6. *Ua. 2. kiad.*
1936
Torinó
7. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Antonio Widmar és Umberto Norsa
1937
Torinó
Részletek egy magyar irodalmi antológiában ("Palpiti del cuore magiaro nella sua letteratura")
8. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Umberto Norsa
1942
Torinó
3. kiad.
9. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: [?]
1942
Róma
Magyar szöveggyűjteményben részletek
10. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Umberto Norsa
1948
Torinó
4. kiad.
11. *La tragedia dell' Uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Falco Tempesti
1958
Milánó
Rövidített szöveg
12. *L'umana tragedia*
(Emberi tragédia)
Ford.: Ignazio Balla és Alfredo Jeri
1961
Milánó

13. *La tragedia dell' uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Guglielmo Capaschi
1980
Párma
14. *La tragedia dell' uomo*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Paolo Guzzi és Alfio Petrini
1992
Róma
Rövidített szöveg
4. *Tragedija cselovecsesztva*
(Az emberiség tragédiája)
Ford.: Nyikolaj Alekszandrovics Holodkovszkij
1904
[?]
Részletek jelentek meg a Mir Bozsij című lapban (5.sz.)
5. *Tragedija cselovecsesztva*
(Az emberiség tragédiája)
Ford.: Nyikolaj Alekszandrovics Holodkovszkij
1904
Szentpétervár
6. *Cselovecseszkaja tragedia*
(Az emberiség tragédiája)
Ford.: Zinaida Germanova Krasennjikova
1905
Szentpétervár
7. *Tragedija cseloveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Leonyid Martinov
1964
Moszkva
8. *Tragedija cseloveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Leonyid Martinov
1968
Budapest
Részletek az Arion 2. című Antológiában
1. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Ferencz József egyetemi tanár
1864
Budapest
A korabeli lapok szerint az egyetemen olvasott fel orosz és szerb-horvát fordításból. (Pesti Napló. okt. 11.)
2. *Tragedija cselovecsesztva*
(Az emberiség tragédiája)
Ford.: V. A. Sztein és V. Sztovik
1900
Kercs
(A kinyomtatott művet megsemmisítette a cenzúra)
3. *Tragedija cseloveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Vlagyimir Alekszandrovics Mazurkevics
1904
[?]
Folytatásokban megjelent a teljes szöveg a Vszemirnij Vesztnyik című lapban (1–8. sz.)

OROSZ

ÖRMÉNY

1. *Mardun vogbbergutjune*
(Emberi szomorúének)
Ford.: Fogolyán András Vilmos
1966
Velence
Teljes fordítás kéziratban. Részletek jelentek meg a Pazmaveb című folyóiratban 1966, 1967, 1969, 1970, 1971. évi számaiban

PORTUGÁL

1. *A Tragédia do Homem*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Rónai Pál
1956
Rio de Janeiró
A fordító önéletrajzi kötetében részleteket közölt a fordításból
2. *A Tragédia do Homem*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Rónai Pál és Geir Campos
1980
Rio de Janeiró

PULAR

1. *Tragedia-Lorra tagádho*
[?]
Ford.: Alpha A. Diallo
1982
Budapest
A nyugat-afrikai fulani nép nyelvén készült teljes fordítás kézírata a salgótarjáni múzeum gyűjteményében

RUSZIN

1. *Tragedija csoloveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Murányi János
1942
[?]
Részletek jelentek meg a Zorja című folyóiratban (1–2. sz.)

ROMÁN

1. *Tragedia omenească*
(Az emberiség tragédiája)
Ford.: I. C. Pop
1899
Bukarest
Részletek a Tribuna című lap számaiban (március 27., 28.)
2. *Tragedia omului*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Octavian Goga
1903
Budapest
Részletek a Luceafărul folyóiratban (14–23. sz.)
3. *Ua. folytatás*
1904
Ugyanabban a folyóiratban (1, 7, 8, 9, 14, 21. sz.)
4. *Ua. folytatás*
1908
Ugyanabban a folyóiratban (486–488. old.)
5. *Ua.*
Ford.: Octavian Goga
1909
Iași
Részletek a Viata Românească című folyóiratban (346–366. old.)

6. *Ua.*
Ford.: Octavian Goga
1934
Arad
Részletek a Familia című folyóiratban (7. sz.)
7. *Ua.*
Ford.: Octavian Goga
1934
Bukarest
Részletek a Gândirea című folyóiratban (7. sz.)
8. *Tragedia omului*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Octavian Goga
1934
Bukarest
9. *Ua. 2. kiad.*
1940
Bukarest
10. *Ua. 3. kiad.*
1964
Bukarest
11. *Ua.*
1966
Bukarest
Részletek egy magyar költészeti antológiában (Antologia Literaturii Maghiare)
12. *Ua.*
Ford.: Octavian Goga
1972
Bukarest
Fordításának 4. kiadása megjelent összegyűjtött művei 3. kötetében

13. *Ua. 5. kiad.*
1978
Bukarest
14. *Ua. 6. kiad.*
1983
Bukarest

SPANYOL

1. *La tragedia del Hombre*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Neuschloss Károly Marcell
[?]
Budapest
Kézirat az OSZK Kézirattárában
2. *La tragedia del Hombre*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Virgilio Pinera
1978
Budapest
Jean Russelot francia fordításából Tóth Éva közreműködésével
3. *Ua. 2. kiad.*
1978
Budapest
A Magyar Színházi Intézet kiadásában
4. *Ua. 3. kiad.*
1978
Havanna

SVÉD

1. *Människans Tragedi*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Olof Lundgren
1936
Stockholm

SZERB

1. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Ferencz József egyetemi tanár
1864
Budapest
A magyar lapok híradása szerint részleteket olvas fel egyetemi előadásain a Tragédiából (ua. mint az orosz)
2. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Mita Popović
1865–1866
[?]
kézíratos, lappang
3. *Čovekova tragedija*
(Az ember tragédiája)
1890
Novi Sad
cirill betűs kiadás
4. *Ua.*
2. kiad.
1890
Novi Sad
latin betűs kiadás
5. *Ua.*
3. kiad.
1935
Belgrád
Zmaj összegyűjtött műveiben
6. *Tragedija čoveka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Klearh
1939
Szabadka
A fordító: Vladislav Jankulov
7. *Čovekova tragedija*
[?]
Ford.: Svetislav Stefanović
1940
Belgrád
8. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Borislav Jankulov
1949
Kéziratban a Matica srpska könyvtárában
9. *[cím ismeretlen]*
Ford.: Petar Trbojević
1950-es évek eleje
kézíratos, a fordító hagyatékában
10. *Madač komentari*
(Madách kommentárok)
Ford.: többen
1986
Szabadka
Egy különleges, több helyszínes előadásra fordítva, részletek

SZLOVÁK

1. *Tragédia človeka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Pavel Orszagh Hviezdoslav
1905
Turócszentmárton
2. *Ua. 2. kiad.*
1906
Turócszentmárton
3. *Ua. 3. kiad.*
1931
Turócszentmárton

4. *Ua.*
1942
Turócszentmárton
Részletek a Hviezdoslav életmű-sorozat 15. kötetében
5. *Tragedia človeka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Fra Makarius
1950
Nagyszombat
A fordító Valentin Bernák
6. *Tragédia človeka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Ctibor Stitnický
1964
Bratislava
Részletek a Kulturný Život című lapban (okt. 3.)
7. *Ua.*
1964
Budapest
Részletek a Lúdvé Novyni című lapban (okt. 15.)
8. *Ua.*
1964
Bratislava
Részletek a Slovenské Pohlády című lapban (10. sz.)
9. *Tragedia človeka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Ctibor Stitnický
1965
Bratislava
(rövidített kiadás)
10. *Ua. 2. kiad.*
1966
Bratislava

11. *Ua. 3. kiad.*
1985
Bratislava
12. *Ua. 4. kiad.*
1988
Bratislava

SZLOVÉN

1. *Tragédija Človeka*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Vilko Novak és Tine Debeljak
1939
Ljubljana
Részletek a Dom i Svet című lapban (dec.)
2. *Ua.*
1940
Ljubljana
Részletek ugyanabban a lapban (402–404. old.)
3. *Ua.*
1940
Ljubljana
Részletek az Obisk című lapban (jan.)
4. *Ua.*
1940
Ljubljana
Az első teljes kötet kiadás

TÖRÖK

1. *İnsan trajedisi*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Sami Özerdin
1949
Ankara
Megléte, megjelenése bizonytalan

2. *Insanin tragedisi*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Hazai György és Güh Togay
Benderli
1983
Budapest
csak kéziratban van meg

UKRÁN

1. *Tragedija ljudini*
(Az ember tragédiája)
Ford.: Mikola Lukas
1967
Kijev

VIETNAMEI

1. Radó György említ egy elkészült vietnami fordítást

1

Nyelv	Fordítások száma	Kiadások száma		Kéziratban	
		Teljes	Részletek	Teljes	Részletek
Angol	12	19	6	1	–
Arab	1	1	–	–	–
Bolgár	2	2	–	–	–
Cigány	1	–	–	–	1
Cseh	3	3	–	1	–
Dán	1	–	–	–	1
Eszperantó	4	2	1	–	3
Észt	2	1	1	–	–
Finn	3	1	1	–	1
Francia	8	11	3	2	1
Grúz	1	2	3	–	–
Héber	1	1	–	–	–
Holland	2	3	1	–	–
Horvát	1	–	–	1	–
Izlandi	1	–	–	–	1
Japán	1	3	1	–	–
Jiddis	1	–	4	1	–
Katalán	1	1	–	–	–
Kínai	1	1	–	–	–
Latin	1	–	1	–	–
Lengyel	5	2	2	3	–
Macedon	1	–	–	–	1
Mongol	1	–	–	–	1
Német	17	31	7	1	–
Norvég	2	1	–	–	1
Olasz	8	8	6	–	–
Orosz	6	5	2	–	1
Örmény	1	–	1	1	–
Portugál	1	1	1	–	–
Pular	1	–	–	1	–
Román	2	6	8	–	–
Ruszin	1	–	1	–	–
Spanyol	2	3	–	1	–
Svéd	1	1	–	–	–
Szerb	8	6	–	3	1
Szlovák	3	8	4	–	–
Szlovén	1	1	3	–	–
Török	2	1	–	1	–
Ukrán	1	1	–	–	–
Vietnami	1	–	–	1	–
Összesen:	113	125	57	18	13

Ez a kötet a ...⁴⁰ számú példány

Készült az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet nyomdájában
Felelős vezető: Török Margit